

DECIZIA nr. 389 din 17 septembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 37 din 16 ianuarie 2025](#)

Data intrării în vigoare 16-01-2025

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciocină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scântei	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Simina Popescu-Marin	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriaz.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Teodor Boto în Dosarul nr. 3.032/111/2019 al Curții de Apel Oradea - Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.207D/2020.
2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, domnul Profir Constantin, avocat în cadrul Baroului București, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește partea Casa Județeană de Pensii Bihor. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.
3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului autorului excepției, care solicită admiterea criticilor de neconstituționalitate. În esență, susține că dispozițiile [art. 55 alin. \(2\) teza finală din Legea nr. 263/2010](#) contravin normelor cuprinse în [art. 16 din Constituție](#), prevederilor [art. 14 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale [art. 1 din Primul Protocol](#) adițional la Convenție, deoarece creează o inegalitate și o discriminare nejustificată în cazul persoanelor care se pensionează în sistemul militar față de cele care se pensionează în sistemul public. Deși stabilirea condițiilor privind pensionarea este dreptul suveran al legiuitorului, reglementarea acestora trebuie să respecte dispozițiile [Legii fundamentale](#) și ale [Convenției](#), având în vedere că dreptul la pensie este recunoscut în mod egal pentru toate persoanele care au lucrat. Or, soluția legislativă criticată, care este menținută în prezent în vigoare prin dispozițiile [art. 48 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii, creează o discriminare nepermisă de normele constituționale și convenționale între persoanele care au realizat stagii de cotizare în sistemul public de pensii și cele care au realizat stagii de cotizare în sisteme neintegrate acestuia, în ceea ce privește acordarea beneficiului reducerii vârstei de pensionare.
4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, sens în care arată că, în esență, critica autorului excepției vizează compararea situației persoanelor care au desfășurat activitate în domeniul militar cu cea a persoanelor care au desfășurat activitate în domeniul civil. Or, dispozițiile legale criticate nu fac o asemenea distincție, iar aplicarea legii în speță este de competența instanței judecătorești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 9 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.032/111/2019, Curtea de Apel Oradea - Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată Teodor Boto într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului împotriva unei hotărâri judecătorești prin care a fost respinsă contestația împotriva deciziei de respingere a cererii de pensionare.
6. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține, în esență, că prevederile [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) sunt neconstituționale, deoarece instituie un tratament diferențiat, care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, între persoanele care au desfășurat activitatea în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții” în domeniul militar și cele care au desfășurat activitate în condiții speciale/grupa I de muncă în sectorul civil.
7. Astfel, se arată că prevederile legale criticate instituie un tratament diferențiat privind reducerea vârstei de pensionare între persoane aflate în aceeași situație juridică, și anume între persoanele care au lucrat în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții”, în domeniul militar, iar ulterior au desfășurat activitate în sectorul civil și

cele care au lucrat în condiții speciale/grupa I de muncă doar în sectorul civil. Astfel, persoanele care au lucrat în domeniul militar o anumită perioadă de timp în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții”, prevăzute de [Hotărârea Guvernului nr. 1.294/2001](#) privind stabilirea locurilor de muncă și a activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții specifice pentru cadrele militare în activitate, nu vor beneficia de reducerea vârstei de pensionare, în timp ce persoanele care au lucrat în condiții speciale/grupa I de muncă în sectorul civil vor beneficia de reducerea vârstei de pensionare.

8. Acest tratament este discriminatoriu, fiind necesar ca regimul juridic referitor la reducerea vârstei de pensionare să fie identic pentru toate persoanele care au lucrat în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții”, indiferent dacă și-au desfășurat activitatea în domeniul militar sau în sectorul civil. Concret, o persoană care a lucrat o anumită perioadă în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții” în domeniul militar, iar apoi a trecut în sectorul civil și s-a pensionat în sistemul public de pensii trebuie să beneficieze de aceeași reducere a vârstei de pensionare pentru perioada lucrată în domeniul militar precum o persoană care a lucrat aceeași perioadă în condiții speciale /grupa I de muncă în sectorul civil și se pensionează în sistemul public de pensii. Trebuie remarcat că, în situația inversă, în care o persoană a lucrat o anumită perioadă în sectorul civil în condiții speciale/grupa I de muncă și apoi a trecut în domeniul militar, aceasta va beneficia de reducerea vârstei de pensionare pentru perioada lucrată în sectorul civil, întrucât [art. 21 din Legea nr. 223/2015](#) privind pensiile militare de stat nu prevede vreo diferență de tratament în funcție de domeniul militar sau civil în care s-a realizat vechimea în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții”. Față de această împrejurare, nici în sistemul de pensii publice nu ar trebui să se aplice un regim diferențiat cu privire la reducerea vârstei de pensionare în funcție de domeniul în care s-a realizat vechimea în condiții speciale/grupa I de muncă/„alte condiții”. Domeniul (militar sau civil) în care o persoană și-a desfășurat activitatea în condiții deosebite/speciale/„alte condiții” nu poate reprezenta un criteriu justificat pentru aplicarea unui tratament diferențiat în ceea ce privește reducerea vârstei standard de pensionare în sistemul public de pensii. Prevederile [art. 26 alin. \(2\) din Legea nr. 223/2015](#) și cele ale [art. 192 din Legea nr. 263/2010](#) stabilesc că între sistemul pensiilor militare de stat și sistemul public de pensii, precum și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii dreptului la pensie. Sensul normelor juridice invocate mai sus este de a se recunoaște reciproc, între sistemul public de pensii și sistemul pensiilor militare, în vederea deschiderii dreptului la pensie, inclusiv vechimea realizată în condiții deosebite/speciale/„alte condiții” de muncă și beneficiile ce decurg din aceasta; în același sens sunt și prevederile [art. 25 alin. \(2\) din Legea nr. 223/2015](#), care arată că „vechimea valorificată pentru stabilirea pensiei militare de stat (...) nu se poate valorifica și în sistemul public de pensii”. Așadar, dacă vechimea din sistemul militar nu a fost valorificată pentru acordarea unei pensii militare, aceasta va putea fi valorificată în sistemul public de pensii, ceea ce presupune inclusiv recunoașterea condițiilor deosebite /speciale sau a „altor condiții”, persoana care intenționează să se pensioneze urmând să beneficieze în sistemul public de pensii de reducerea vârstei standard de pensionare ca în sistemul militar, similar cu persoanele care au desfășurat activitatea în sectorul civil în condiții speciale/grupa I de muncă, conform [art. 55 alin. \(1\) lit. b\) din Legea nr. 263/2010](#). În consecință, se susține că trebuie dată eficiență principiului egalității, care este un principiu atât în sistemul pensiilor militare de stat, prevăzut de [art. 2 lit. b\) din Legea nr. 223/2015](#), cât și în sistemul public de pensii, potrivit [art. 2 lit. d\) din Legea nr. 263/2010](#), astfel încât să se asigure un tratament nediscriminatoriu între persoane aflate în aceeași situație juridică în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

9. Curtea de Apel Oradea - Secția I civilă opinează că prevederile legale criticate nu încalcă dispozițiile constituționale invocate. Astfel, în conformitate cu prevederile [art. 47 alin. \(2\) din Constituție](#), condițiile de exercitare a dreptului la pensie, a celorlalte drepturi de asigurări sociale și a altor forme de asistență socială sunt stabilite de lege. În considerarea situației specifice deosebite a unor categorii socioprofesionale, legiuitorul poate institui tratamente juridice diferențiate atât prin condiții și criterii de acordare derogatorii, cât și printr-un mod de calcul și quantum diferite ale pensiilor. Conform jurisprudenței Curții Constituționale, concordantă cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, situația obiectiv diferită în care se află anumite categorii de persoane justifică sau chiar impune instituirea prin lege a unui tratament juridic rezonabil diferențiat, fără ca aceasta să reprezinte privilegii ori discriminări. Astfel, legiuitorul, instituind beneficiul unor pensii acordate în condiții mai avantajoase anumitor categorii profesionale, a înțeles să stabilească reglementări diferite, diferențe care au ca fundament particularitățile acestor profesii. Prin urmare, legiuitorul este îndreptățit ca, în reglementarea cadrului sistemului public de pensii, să stabilească criteriile și condițiile concrete în care asigurații pot beneficia de pensie, tipurile de pensii care pot fi acordate, regulile generale de acordare a acestora și regulile derogatorii pentru situații deosebite, precum și modul de calcul al pensiilor. Dispozițiile [art. 16 alin. \(1\) din Constituție](#) și ale [art. 14 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu interzic statului per se instituirea unor diferențieri și tratamente diferite cu privire la diverse categorii de persoane. Or, situația apelantului-autor al excepției, care, în anumite perioade de timp, a desfășurat activitate în „alte condiții”, activități ce se regăsesc în anexa nr. 3 (pct. 11) la [Hotărârea Guvernului nr. 1.294/2001](#), este diferită de cea a asiguraților care au realizat stagii de cotizare în condiții

deosebite sau speciale de muncă în sistemul public de pensii, iar instituirea unui tratament diferit prin prevederile [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#), sub aspectul reducerii vârstei standard de pensionare, este opțiunea legiuitorului.

10. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile avocatului autorului excepției, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, astfel cum au fost modificate prin [art. I pct. 61 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2017](#) pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul asigurărilor sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1010 din 20 decembrie 2017, având următorul cuprins: „Persoanele care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul public de pensii, cât și în sisteme neintegrate acestuia beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare, în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b), numai pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii.”

14. Curtea observă că, ulterior ridicării excepției de neconstituționalitate, [Legea nr. 263/2010](#) a fost abrogată prin dispozițiile [art. 168 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1089 din 4 decembrie 2023.

15. Obiect al excepției rămân însă dispozițiile [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#), în redactarea pe care o aveau la data ridicării excepției în fața instanței judecătorești, în considerarea celor statuate de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căreia sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare.

16. În opinia autorului excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor [art. 16 din Constituție](#) privind egalitatea în drepturi, ale [art. 14 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind nediscriminarea, precum și ale [art. 1 din Primul Protocol](#) adițional la Convenție privind dreptul la respectarea bunurilor.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în esență, prin criticile formulate, autorul excepției susține că dispozițiile [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) încalcă principiul egalității în drepturi, întrucât activitatea desfășurată de militari în grupa I/condiții speciale/alte condiții nu este recunoscută în sistemul de pensii publice, în vederea reducerii vârstei standard de pensionare în acest sistem.

18. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că dreptul la pensie, ca și dreptul la alte forme de asigurări sociale ori de protecție socială, se acordă potrivit legii. Astfel, legiuitorul este în drept ca, în reglementarea cadrului sistemului public de pensii, să stabilească criteriile și condițiile concrete în care asigurații pot beneficia de pensie, tipurile de pensii care pot fi acordate, regulile generale de acordare a acestora și regulile derogatorii pentru situații deosebite, precum și modul de calcul al pensiilor (a se vedea, spre exemplu, [Decizia nr. 626 din 7 octombrie 2021](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1162 din 7 decembrie 2021).

19. Dispozițiile [art. 55 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#) stabilesc dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare pentru persoanele care au realizat stagiul complet de cotizare, în cadrul sistemului de pensii publice. În acest context normativ, dispozițiile legale criticate instituie posibilitatea reducerii vârstelor standard de pensionare și pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul public de pensii, cât și în sisteme neintegrate acestuia, însă acest beneficiu este acordat numai pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii, de esența acestui sistem fiind principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

20. Curtea observă că, potrivit [art. 192 din Legea nr. 263/2010](#), între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau

vechimea în serviciu, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș, însă beneficiul reducerii vârstei standard de pensionare în sistemul public se acordă numai pentru stagiul de cotizare realizat în acest sistem.

21. Așa cum s-a statuat în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale, principiul egalității în drepturi a cetățenilor nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea, spre exemplu, [Decizia nr. 355 din 10 decembrie 2002](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 25 februarie 2003).

22. Aplicând aceste considerente de principiu în prezenta cauză, rezultă că asigurații în sistemul public de pensii, care au realizat stagiul complet de cotizare în sistemul public, beneficiază de tratament juridic egal în ceea ce privește dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare. În același timp, Curtea observă că asigurații care nu au stagiul complet de cotizare în sistemul public, dar au realizat stagii de cotizare, respectiv vechime în serviciu, în alte sisteme de pensii și asigurări sociale, cum este sistemul pensiilor militare de stat, reglementat distinct de [Legea nr. 223/2015](#) privind pensiile militare de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 556 din 27 iulie 2015, sunt într-o situație diferită și, în consecință, și tratamentul juridic este diferit. Astfel, raportat la datorarea/plata contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul asigurărilor sociale de stat, persoanele asigurate în sistemul public care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă, în grupa I de muncă, respectiv în locurile de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii, se află în mod obiectiv într-o situație diferită de cadrele militare în activitate care au desfășurat activitate în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții specifice.

23. În aceste condiții, Curtea reține că soluția legislativă potrivit căreia beneficiul reducerii vârstei standard de pensionare în sistemul public se acordă numai pentru stagiul de cotizare realizat în acest sistem reprezintă opțiunea legiuitorului, manifestată în limitele constituționale stabilite de [art. 47 alin. \(2\)](#) și [art. 16 din Legea fundamentală](#).

24. În consecință, Curtea constată că tratamentul juridic diferit nu are valențe discriminatorii, contrare dispozițiilor constituționale și convenționale referitoare la egalitatea în drepturi și interzicerea discriminării, astfel că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

25. De asemenea, Curtea constată că susținerea generală a autorului excepției referitoare la încălcarea dispozițiilor [art. 1 din Primul Protocol](#) adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu poate fi primită, deoarece acesta nu motivează în ce anume constă pretinsa contrarietate a reglementărilor legale criticate cu norma convențională invocată.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Teodor Boto în Dosarul nr. 3.032/111/2019 al Curții de Apel Oradea - Secția I civilă și constată că dispozițiile [art. 55 alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea - Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 septembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Simina Popescu-Marin
